

บทที่ 2

กรอบแนวคิดทางทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

การศึกษาหัวข้อ ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการขยายเขตสำนักหักบัญชีเชียงใหม่-ลำพูน เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการชำระเงินที่ใช้เช็คเป็นสื่อกลางที่ได้รับความนิยมสูงและแพร่หลายในวงการธุรกิจและการค้า การสั่งจ่ายเช็คเป็นการสั่งจ่ายจากบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของปริมาณเงิน และการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศนั้นปริมาณเงินเป็นตัวแปรสำคัญที่หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ใช้ควบคุมระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มีการขยายตัวอย่างสม่ำเสมอและมีเสถียรภาพ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้นำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุปทานของเงินปริมาณเงินในรูปของสมการแลกเปลี่ยน แนวคิดเกี่ยวกับรายได้ประชาชาติ ตัวทวี และตัวทวีของการเปลี่ยนแปลงเงินตรา มาเป็นกรอบแนวคิดทางทฤษฎี ดังนี้

2.1.1 อุปทานของเงิน⁵

อุปทานของเงิน (Money Supply) หมายถึง ปริมาณเงิน (Money Stock) ที่หมุนเวียนอยู่ในประเทศขณะใดขณะหนึ่ง ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1) หมายถึงปริมาณเงินที่ประกอบด้วยธนบัตร เหรียญกษาปณ์ ซึ่งรวมเรียกว่าเงินตราและเงินฝากประเภทกระแสรายวัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาปริมาณเงินตามความหมายแคบ คือ

$$M = C + D$$

โดย M = ปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในมือประชาชน

C = เงินตราที่อยู่ในมือประชาชน

D = เงินฝากกระแสรายวันของประชาชน

จากสมการจะเห็นได้ว่าปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในมือประชาชนประกอบด้วยเงินตราและเงินฝากกระแสรายวันของประชาชน การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินตราและปริมาณเงินฝากกระแสรายวัน สถาบันที่มีส่วนทำให้ปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ และประชาชนผู้ถือเงิน

⁵ รัตนา สาขคณิต, มทเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์: จากทฤษฎีสุ่นนโยบาย, กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 286

2.1.2 ทฤษฎีปริมาณเงินในรูปสมการแสดงการแลกเปลี่ยน⁶

ไอริวริง ฟิชเชอร์ (Irving Fisher) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสมการแสดงการแลกเปลี่ยน (The Equation of Exchange) ขึ้นในปี ค.ศ. 1922 โดยแสดงในรูปสมการ ดังนี้

$$MV = PT$$

โดย

- M = ปริมาณเงิน (Money Supply)
- V = ความเร็วของการหมุนเวียนของเงิน (Velocity of Money)
- P = ดัชนีราคา (Price)
- T = ปริมาณผลผลิตที่ซื้อขายกัน (Transaction)

ความหมายของสมการแลกเปลี่ยนคือ ในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ปริมาณเงิน (Money Supply) คูณด้วยความเร็วของการหมุนเวียนของเงิน (Velocity of Money) จะมีค่าเท่ากับมูลค่าที่เป็นตัวเงินของผลผลิตหรือสินค้าและบริการที่ซื้อขายกันในระยะเวลานั้น (PT) ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกในรูปของสมการแลกเปลี่ยนได้ตั้งข้อสมมติฐานไว้ว่า V และ T คงที่ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระดับรายได้ (ผลิตภัณฑ์) ประชาชาติที่แท้จริง แต่จะทำให้ระดับราคาเปลี่ยนแปลงไปเท่านั้น ทั้งนี้เพราะระดับรายได้ประชาชาติที่แท้จริงขึ้นอยู่กับปัจจัยการผลิตที่แท้จริง (Real Factors)

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับระดับรายได้ประชาชาติดุลยภาพ⁷

การกำหนดระดับรายได้ประชาชาติดุลยภาพเป็นแนวคิดเริ่มต้นในการวิเคราะห์บทบาทของอุปสงค์รวม ตามแนวคิดของเคนส์ ระดับรายได้ (ผลิตภัณฑ์) ประชาชาติดุลยภาพ คือระดับรายได้ที่ทำให้อุปสงค์รวมเท่ากับผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (Y) ในระบบเศรษฐกิจที่ไม่มีการติดต่อทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจแบบปิด (Closed Economy) นั้น อุปสงค์รวมประกอบด้วยรายจ่ายในการบริโภค (C) รายจ่ายในการลงทุน (I) และรายจ่ายของรัฐบาล (G) ดังนั้น ระดับรายได้ประชาชาติดุลยภาพคือ ระดับรายได้ที่ทำให้

$$Y = C + I + G$$

ตามแนวคิดของเคนส์ : ฟังก์ชันการบริโภค คือ

⁶ รัตนา สายคณิต, มหเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ : จากทฤษฎีสุนโยบาย, กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 38, 171-2

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 55

$$C = f(Y_d)$$

$$C = a + bY_d; 0 < b < 1$$

โดยที่ a = ระดับการบริโภคอิสระ (Autonomous Consumption)

b = ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค
(Marginal Propensity to Consume, MPC)

$$\text{และ } Y_d = Y - T$$

โดยที่ Y_d = รายได้หลังหักภาษี

Y = รายได้ก่อนหักภาษี

T = ภาษี

⁸ กรณีที่ระบบเศรษฐกิจมีเพียง 2 ภาคเศรษฐกิจ คือภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ รายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income : Y_d) เท่ากับรายได้ประชาชาติ (Net National Product : NNP) ซึ่งรายได้ส่วนที่จะถูกนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและเก็บออม คือ

$$Y_d = C + S$$

ฟังก์ชันการออม : $S = f(Y)$ กล่าวว่าการออมจะขึ้นกับรายได้

$$\begin{aligned} \text{สมการการออม : } S &= Y_d - C = Y_d - (a + bY_d) \\ &= (1 - b)Y_d - a \text{ หรือ } -a + (1 - \text{MPC})Y_d \end{aligned}$$

ความสัมพันธ์ระหว่างการออมและรายได้ก็เช่นเดียวกับการบริโภค นั่นคือ ระดับการออมย่อมแปรผันโดยตรงกับระดับรายได้ที่ใช้จ่ายได้ หรือรายได้หลังหักภาษี (Y_d)

2.1.4 ตัวทวีคูณและผลของตัวทวีคูณ⁹

ตัวทวีคูณหรือตัวคูณ (Multiplier) คือ ตัวเลขที่คูณกับส่วนเปลี่ยนแปลงของความต้องการใช้จ่ายมวลรวม เพื่อหาการเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติ กระบวนการทำงานของตัวทวีคูณอธิบายได้ดังนี้ เมื่อบุคคลหนึ่งใช้จ่ายออกไป รายจ่ายนั้นจะตกเป็นรายได้ของอีกคนหนึ่ง และบุคคลนั้นก็ใช้จ่ายออกไปเป็นรายได้ของคนต่อ ๆ ไป สมมติว่า ผู้มีรายได้ทุกคนในระบบเศรษฐกิจแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเป็นเงินออม และอีกส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้น รายจ่ายเพื่อการบริโภคและรายได้ในรอบต่อ ๆ ไปจะลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งเงินส่วนที่ตกไปอยู่ในมือของผู้รับคนสุดท้ายน้อยมากจนมีค่าใกล้ศูนย์ กระบวนการทำงานของตัวทวีคูณจะสิ้นสุดลง เมื่อเงินออมรวมเท่ากับเงินที่จ่ายออกมารอบแรก การใช้จ่ายของผู้บริโภคแต่ละครั้งย่อมหมายถึงผลผลิตในมูลค่าที่เท่ากันซึ่งภาคธุรกิจได้ผลิตออก

⁸ วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ, หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค (ฉบับปรับปรุง), 2541 : พิมพ์ครั้งที่ 6 หน้า 66

⁹ เรื่องเดียวกัน หน้า 92

มาเพิ่มขึ้น นั่นคือรายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ รวมกันแล้วจะมากกว่ารายจ่ายที่จ่ายออกมารอบแรกคิดเป็นที่เท่าขึ้นอยู่กับค่าความโน้มเอียงหน่วยเพิ่มในการบริโภค (MPC) ของประชาชนในระบบเศรษฐกิจ หาก MPC มีค่าสูงแสดงว่าประชาชนมีการใช้จ่ายในระดับสูง ตัวคูณจะมีค่าสูง ในทางตรงกันข้าม หาก MPC มีค่าต่ำ แสดงว่าประชาชนมีการใช้จ่ายในระดับต่ำและตัวคูณจะมีค่าต่ำไปด้วย อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายในที่นี้ หมายถึง การใช้จ่ายในการผลิตที่ทำการผลิตภายในประเทศ หากเป็นการใช้จ่ายผลผลิตที่ผลิตในต่างประเทศ ผลของตัวคูณจะเป็นลบ

เนื่องจากความต้องการลงทุนเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการใช้จ่ายมวลรวม ดังนั้นจึงแสดงรูปทั่วไปเกี่ยวกับผลของตัวทวีได้ ดังนี้

$$\Delta Y = k \cdot \Delta \text{DAE}$$

โดยที่ ΔY คือ การเปลี่ยนแปลงในรายได้ดุลยภาพ

$$k \text{ คือ ค่าตัวทวี ซึ่งกำหนดให้ } \frac{1}{1-b} = k = \frac{1}{1-MPC}$$

DAE คือ ความต้องการใช้จ่ายมวลรวม (Desired Aggregate Expenditure)

2.1.5 ตัวทวีของการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินตรา¹⁰

การวิเคราะห์ค่าตัวทวีของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงินนั้น จะเริ่มโดยสมการของเส้น IS และ เส้น LM ดังต่อไปนี้

$$S[y - t(y)] + t(y) = I(r) + g \quad \text{และ} \quad \frac{\bar{M}}{P_0} = m = I(r) + k(y)$$

โดยที่ t = รายได้ในรูปภาษีของรัฐที่แท้จริงซึ่งเป็นฟังก์ชันขึ้นอยู่กัค่าที่แท้จริงของ GDP

r = อัตราดอกเบี้ย, P_0 = ระดับราคาสินค้า

m = ปริมาณเงินตราที่แท้จริง ซึ่งมีค่า $\frac{\bar{M}}{P_0}$

$k(y)$ = ความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยและใช้จ่ายเมื่อยามฉุกเฉินซึ่งขึ้นอยู่กัรายได้อ

g = การใช้จ่ายของรัฐบาล

เนื่องจากการวิเคราะห์นั้นเน้นไปที่ระดับรายได้หรือผลผลิต และการจ้างงานที่ดุลยภาพ ดังนั้น ในการพิจารณาจะกำหนดให้ระดับราคา P_0 มีค่าคงที่ และมีการกำหนดค่าตัวแปรใหม่ คือ

¹⁰ รศ.ดร. เสถียร ศรีบุญเรือง, ภูมิเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544 : หน้า 6-38-6-39.

$$\frac{\bar{M}}{P_o} = m \text{ และเนื่องจากค่า } dm = \frac{d\bar{M}}{P_o} \text{ จะทำให้สามารถดำเนินการวิเคราะห์ในรูปแบบ}$$

การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินที่แท้จริงได้ หรือ ค่า dm ซึ่งมีค่าเหมือนกับการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่เป็นตัวเงิน หรือ $d\bar{M}$ โดยที่ระดับราคานั้นถูกกำหนดให้มีค่าคงที่ ทำการหาค่าเดอริเวทีฟ

$$\text{สมการ LM จะได้มาซึ่ง } \frac{d\bar{M}}{P_o} = dm = l'dr + k'dy$$

$$\text{และค่า } dr = \frac{dm}{l'} - \frac{k'}{l'} dy$$

ทำการหาค่าเดอริเวทีฟสมการ IS จะได้มาซึ่ง

$$dy = c'(1-t')dy + i'dr$$

โดยที่ y มีค่าคงที่ ดังนั้น dy จึงมีค่าเท่ากับ 0 นำเอาค่า dr ที่ได้มาจากการหาค่าเดอริเวทีฟสมการ LM ข้างต้น แทนค่าในค่าเดอริเวทีฟสมการ IS จะได้มาซึ่งสมการต่อไปนี้คือ

$$dy = c'(1-t')dy + \frac{i'}{l'}dm + \frac{i'k'}{l'}dy$$

และภายหลังจัดเทอมใหม่จะได้มาซึ่งสมการต่อไปนี้คือ

$$dy = \frac{\frac{i'}{l'}}{1 - c'(1-t') + \frac{i'k'}{l'}} dm \quad \text{หรือ} \quad \frac{dy}{dm} = \frac{\frac{i'}{l'}}{1 - c'(1-t') + \frac{i'k'}{l'}}$$

โดยที่ i' = Marginal propensity to investment, t' = Marginal propensity to tax

l' = ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการถือเงินเพื่อเก็งกำไร, c' = Δ MPC

k' = ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยและใช้จ่ายฉุกเฉิน

สมการข้างต้นนี้ แสดงถึงตัวทวีของนโยบายการเงิน โดยการเพิ่มอุปทานเงินตรานั้นเอง ข้อสังเกต ก็คือว่า เทอมที่เป็นตัวส่วนของสมการข้างต้นนี้จะมีค่าเท่ากับเทอมที่เป็นตัวส่วนของตัวทวีของนโยบายการคลังที่เปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายของรัฐบาลและการเก็บภาษี คำตามก็คือว่าเทอมที่เป็นตัวเศษของสมการแสดงตัวทวีของนโยบายการเงิน โดยการเพิ่มอุปทานของเงินนี้ จะมีความหมายเชิงเศรษฐศาสตร์อย่างไร คำตอบก็คือค่า $\frac{i'}{l'}$ นี้แท้จริงก็คือ ค่าที่แสดงการเปลี่ยนแปลงโดยตรงที่เกิดขึ้นกับระดับการลงทุนที่ถุกโน้มน้าวโดยการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่แท้จริงที่เปลี่ยนแปลงนั่นเอง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิภา ผดุงชีวิต (2544) : ศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการใช้เช็คในต่างจังหวัด ผลการวิเคราะห์การถดถอย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เช็คต่างจังหวัด การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของสินเชื่อภายในประเทศ และสัดส่วนการถือเงินสดในมือประชาชนต่อปริมาณเงินทั้งระบบ พบว่า ปริมาณการใช้เช็คต่างจังหวัดมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของสินเชื่อภายในประเทศระดับสูง ในขณะที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนการถือเงินสดในมือประชาชนต่อปริมาณเงินทั้งระบบ

อิทธิ เลิศพฤษ (2543) : ศึกษาปัญหาในการเรียกเก็บเช็คต่างจังหวัดของธนาคารพาณิชย์ ในเขตจังหวัดลำพูน จากการศึกษาพบว่า เช็คถือเป็นเงินชนิดหนึ่งที่ทำให้การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการเป็นไปได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว แต่การใช้เช็คต่างจังหวัดของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดลำพูนมักเกิดความล่าช้า เนื่องจากสาเหตุของการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ระบบงานเรียกเก็บไม่มีประสิทธิภาพ และพฤติกรรมการประวิงเวลาของลูกค้าผู้ใช้เช็ค เนื่องจากไม่มีเงินในบัญชี

มนัญชยา เฟื่องฟูขจร (2539) : ศึกษาเรื่อง Bank Credit-Multiplier Model : เครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงิน มีวัตถุประสงค์หลักคือ ต้องการพัฒนาแบบจำลองตัวทวีคูณของสินเชื่อที่ใช้ฐานเงิน (Monetary Base) เป็นตัวแปรในการดูแลเป้าหมายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ผลการศึกษพบว่า พฤติกรรมของตัวทวีคูณของสินเชื่อสามารถพยากรณ์ได้ค่อนข้างดี และพบว่าตัวทวีคูณมีบทบาทสำคัญในการกำหนด พฤติกรรมของสินเชื่อในระยะยาว ส่วนในระยะสั้นฐานเงินมีบทบาทมากกว่าตัวทวีคูณในการกำหนดพฤติกรรมของสินเชื่อ นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมการจัดสรรสินทรัพย์ทางการเงินของสาธารณชนซึ่งกำหนดพฤติกรรมของตัวทวีคูณนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญภายหลังการเปิดเสรีทางการเงิน กล่าวคือ ก่อนการเปิดเสรีทางการเงิน ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีนัยสำคัญในการกำหนด พฤติกรรมของตัวทวีคูณ ได้แก่ รายได้ประชาชาติที่แท้จริงต่อหัว อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ย อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้น อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการหมุนเวียนเปลี่ยนมือของเงิน แต่ภายหลังการเปิดเสรีทางการเงินกลับพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดพฤติกรรมของตัวทวีคูณ และอัตราเงินเฟ้อมีอิทธิพลน้อยลง ส่วนกรณีของฐานเงิน ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มี นัยสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของฐานเงินทั้งก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการเงิน คือ รายได้ประชาชาติของประเทศ อัตราความแตกต่างระหว่างอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ในประเทศกับต้นทุนการกู้ยืมเงินทุนจากต่างประเทศที่แท้จริงอัตราเงินเฟ้อและสัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้ของภาครัฐบาล ส่วนการคาดการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดพฤติกรรมของฐานเงิน

นรินทร์ สวัสดิกุลวัฒน์ (2538) : ศึกษาผลกระทบของนโยบายการเงินต่อรายได้ประชาชาติภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่และแบบยืดหยุ่น ผลการทดสอบพบว่า ในสภาพปัจจุบันขัดแย้งกับทางทฤษฎี โดยช่วงของอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ (Fixed Exchange Rate) นั้นค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกสอดคล้องกับทฤษฎี IS-LM แต่ผลการทดสอบพบว่าในช่วงอัตราแลกเปลี่ยนแบบยืดหยุ่น (Flexible Exchange Rate) นั้นให้ค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ ทั้งสืบเนื่องจากข้อจำกัดของทฤษฎีที่บ่งบอกถึงผลของนโยบายการเงินต่อรายได้ประชาชาติภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบยืดหยุ่นจะมากกว่าระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าสินเชื่อกองธนาคารพาณิชย์จะถูกกำหนดมาจากการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย และเงินออมภายในประเทศเท่านั้น สาเหตุที่ผลการทดสอบไม่เป็นไปตามทฤษฎีเพราะว่าปัจจุบันภาวะของประเทศเปิดเสรีมากขึ้น ประกอบกับภาวะการลงทุนที่มีมากกว่าการออมภายในประเทศ หรือเกิดภาวะช่องว่างระหว่างเงินออมกับเงินลงทุน (Saving Gap) จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนไปกู้ยืมจากต่างประเทศ เพื่อชดเชยช่องว่างของเงินออมที่เกิดขึ้น และเป็นแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำกว่าภายในประเทศ ส่งผลให้สินเชื่อรวมในระบบเศรษฐกิจส่วนใหญ่ถูกกำหนดจากเงินออมภายในประเทศ และจำนวนเงินกู้ยืมจากต่างประเทศเป็นหลัก ส่วนผลของนโยบายการเงินในด้านของการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินต่อรายได้ประชาชาติ ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของผลการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินต่อรายได้ประชาชาติ ภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบยืดหยุ่นจะมีค่ามากกว่าช่วงอัตราแลกเปลี่ยนคงที่

ดำรง ปโยราศิสกุล (2537) : ศึกษาการตอบสนองเป้าหมายทางเศรษฐกิจ และประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศไทยมีลักษณะต่อต้านความผันผวนที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ (Countercyclical Monetary) เพื่อปรับให้ตัวแปรเป้าหมายขั้นสุดท้ายทางเศรษฐกิจในช่วงก่อนหน้าเข้าสู่ระดับที่เหมาะสมตามที่เจ้าหน้าที่ทางการเงินคาดหวัง และมุ่งให้ความสำคัญต่อการตอบสนองเป้าหมายการรักษาเสถียรภาพของราคาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การรักษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการรักษาคุณภาพในดุลการชำระเงิน นอกจากนี้ ค่าความน่าจะเป็นของดัชนีนโยบายการเงินที่มีลักษณะเข้มงวดหรือผ่อนคลาย ซึ่งคำนวณได้จากแบบจำลอง Probit พบว่า สามารถคาดการณ์ความน่าจะเป็นของการดำเนินนโยบายการเงินแต่ละปี ระหว่าง พ.ศ. 2506 ถึง พ.ศ. 2535 ว่าเป็นแบบเข้มงวดหรือแบบผ่อนคลายได้ถูกต้อง ตรงกับดัชนีนโยบายการเงินที่เกิดขึ้นจริงถึง 25 ปี จากทั้งสิ้น 30 ปี หรือมีระดับความน่าเชื่อถือ หรือความถูกต้อง (r) เท่ากับร้อยละ 83.33